FiCom ry | Elina Ussa
10.10.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

FiComin lausunto valtioneuvoston huoltovarmuusselonteosta (VNS 8/2022 vp)

On erittäin hyvä, että huoltovarmuudesta annetaan valtioneuvoston selonteko, jotta näin merkityksellinen asia tulee käsitellyksi huolella myös eduskunnassa. Viime vuosina toimintaympäristö on muuttunut radikaalisti. Huoltovarmuuden laajapohjainen tarkastelu on välttämätöntä ja varmistaa keskittymisen strategisesti oikeisiin asioihin.

Pääosin selonteko antaa oikean ja ajantasaisen kuvan toimintaympäristön muutosten vaikutuksesta, huoltovarmuuden tilanteesta ja kehitystarpeista. FiCom ei ole osallistunut Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteon valmisteluun. Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto Liikenne- ja viestintävaliokunnalle. Muutamia huomioita FiComin edustaman toimialan kannalta:

- 3.3. Digitalisaatio ja kyberturvallisuus

  Käytännössä kaikki merkittävät yhteiskunnan toiminnot pyörivät tietoliikenneverkkojen avulla. Kriisitilanteissa viranomaisverkkojen ja keskeisten yritysten verkkojen toimintavarmuus nousee keskeiseen asemaan. Yritykset ylläpitävät Suomen kyberturvallisuutta ja -puolustusta.

  Suomessa hyvä esimerkki yhteistyöstä julkisen ja yksityisen sektorin välillä on teletoimiala, jossa on pitkät perinteet kyberyhteistyöstä eri toimijoiden välillä ja varautumisesta erilaisiin häiriötilanteisiin. Yhteistyötä tehdään monin eri tavoin, mm. harjoitustoiminnan kautta. Lisäksi alaa myös koskee kattava turvallisuussääntely. Suomessa viestintäverkkojen turvallisuus- ja varautumissääntely ei ole uutta, vaan sillä on pitkät perinteet. Sääntely on myös hyvin kattavaa.

  Tietoliikenteen ja ICT-järjestelmien varautumiskyky poikkeamiin on täysin keskeinen, kun pohditaan yhteiskunnan jatkuvuudenhallintaa huoltovarmuusnäkökulmasta.

- 5.2. Kriittinen infrastruktuuri

  Määritelmien ja linjausten on oltava hyvin perusteltuja ja avoimia. Kriittinen infra rajauksineen on yksi haaste. Toisaalta myös valtioneuvoston tulevat periaatteet liittyen kriittisen infrastruktuurin omistukseen pitää olla läpinäkyvästi perusteltuja ja ymmärrettäviä.

Samalla tavalla huoltovarmuuteen liittyvät perustelut pitää avoimesti kertoa myös pilvipalveluiden käyttöön liittyen. Esimerkiksi datan sijaintimaan merkitys huoltovarmuuden näkökulmasta. Yhtenevät ohjeistukset ovat edellytys julkisten palveluiden edistykselliselle kehitykselle. Protektonismin vaara pitää välttää ja Suomen jatkossakin tehdä pragmaattista digipolitiikkaa.

- 7.4. Verkostomallin kehittäminen sekä jatkuvan yhteiskunnallisen vuoropuhelun tarve

  Kiinteä yhteistyö yritysten ja viranomaisten välillä on luonut vakuuttavan pohjan kybervarautumiselle. Yritysten kannalta ennakoitavat ja ymmärrettävät päätökset ovat keskeisen tärkeitä. Esimerkkinä vaikeatulkintaisesta, mutta kriisitilanteessa nopeasti haltuun otettavasta lainsäädännöstä on valmiuslaki, jota nyt lähdetään uudistamaan. Yhteisen tilannekuvan lisäksi kriisitilanteessa kaikilla toimijoilla pitäisi olla selvillä lainsäädännön asettamat raamit ja velvoitteet.

  Huoltovarmuustoimintaan tarkoitettuja rahastovaroja ei tule käyttää ministeriöiden toimintaan, joka tulee kattaa valtion talousarviosta.

  FiComin näkemyksen mukaan Huoltovarmuuskeskus tekee arvokasta työtä varautumisen osalta. FiCom on aktiivinen jäsen digipoolin kautta. Huoltovarmuuskeskuksen pitää jatkossakin keskittyä perustehtäviinsä, joihin osaaminen on olemassa.

Elina Ussa
toimitusjohtaja
FiCom ry